

Voorzitter

uit. Die ging over een wetsvoorstel inzake de bevoegdheid voor het geven van onderwijs in niet-Nederlandse taal en cultuur. Beheersing van het Nederlands door allochtonen is van doorslaggevend belang voor het goed functioneren van hen binnen de Nederlandse samenleving, zo zei u in 1994. Op 26 juli 1994 stelde u voor het eerst schriftelijke vragen, over wachtgeld van werkloze leraren. In die vragen vroeg u inlichtingen over onder meer wachtgeldbedragen, gespecificeerd naar diverse achtereenvolgende jaren en naar het aantal overgewerkte uren.

Ik geloof dat hier het begin van uw grote behoefte aan specificaties, tijdspaden en overzichten ligt. Vele achtereenvolgende jaren stelde u in de schriftelijke voorbereiding van de behandeling van de begroting van VWS vragen als: is het mogelijk een schematisch overzicht te geven van het aantal accommodaties dat in Nederland staat/heeft gestaan over de periode 1985 tot heden (sporthallen, ijsbanen, atletiek, acht- en zeslaans, wielerveden, golfbanen, overdekte zwembaden, 25 en 50 meter, voetbalvelden en hockeyvelden)? Of: welke sporters hebben de afgelopen tien jaar een lintje gekregen? Of: hoe is de verhouding man/vrouw in de hoofdbesturen van de grootste sportbonden in 1999? En zo zou ik nog lang met veel voorbeelden kunnen doorgaan. Men weet te vertellen dat uw cijferhonger een directe relatie heeft met het voornemen om een boek te schrijven over de relatie sport-politiek in Nederland gedurende vele decennia. Wij kijken zeer uit naar die publicatie.

Dat u een sportfanaat bent – de pers sprak over u als een sportgek – hebt u nooit onder stoelen of banken gestoken. Zowel in het belang van de validensport als in het belang van de gehandicaptensport heeft u zich veelvuldig gemanifesteerd. U was actief sporter, onder meer als deelnemer aan het parlementariërs-tennistoernooi op Wimbledon, en ook bestuurlijk en politiek in uw functie als Kamerlid en bestuurslid van diverse bonden. Sinds een jaar bent u voorzitter van de Koninklijke Nederlandse Honkbalbond. Uw passie voor de Nederlandse Antillen en Aruba combineert u ook met sport, getuige uw motie van enige tijd geleden om de aanleg van kunstgrasvelden in dat deel van het Koninkrijk mogelijk te maken.

Geachte heer Rijkstra, beste Jan. Naast je portefeuilles heb je je altijd zeer ingezet voor de Kamer als geheel, onder meer als commissievoorzitter en als lid van het Presidium. Namens de Kamer wil ik je daarvoor in het bijzonder hartelijk dankzeggen. Ik ben het overigens niet met je eens dat de voorzitter van de Kamer geen lid moet zijn van de Kamer. Wel geloof ik in het idee van het 151ste Kamerlid.

“Rechtvaardigheid is voor mij het belangrijkste onderdeel van de uitgangspunten van het liberalisme. Door te luisteren naar anderen, probeer ik een zo goed mogelijk beeld te krijgen van een persoon of een vraagstuk. Ik vind dat er te veel vooroordelen zijn in onze samenleving en dat mensen te veel in hokjes worden geplaatst. Die hokjesgeest wil ik doorbreken. De mens is voor mij een persoon die zelf bepaalt wat hij of zij wil, maar met een verantwoordelijkheid ten opzichte van een ander.” Dit citaat staat op uw website als antwoord op de vraag waar u voor staat.

Beste Jan, ik wens je heel veel succes en geluk toe in je nieuwe functie als burgemeester van Tynaarlo. Voordat ik echt afscheid van je neem, kunnen wij eindelijk het antwoord geven op de vraag over het aantal sporters dat een lintje heeft gekregen. Het doet mij zeer veel plezier je te kunnen meedelen dat het Hare Majesteit de Koningin heeft behaagd je de onderscheiding toe te kennen van Ridder in de Orde van Oranje Nassau. Ik zal je nu graag plechtig de daarbij behorende versierselen opspelden. Ik verzoek je vriendelijk naar voren te komen.

(De Voorzitter speldt de heer Rijkstra de bij de onderscheiding behorende versierselen op.)

(Applaus)

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Depla aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over het mogelijk bevoorstellen van eigen personeel bij de verkoop van woningen door projectontwikkelaars. (Het Parool, 25 juni jl.).

□

De heer **Depla** (PvdA): Voorzitter. Na alle bespiegelingen van Kamerleden die terugkijken op hun roemruchte periode in de Kamer, ga ik met het vragenuur over tot de orde van de dag.

Afgelopen zaterdag konden wij in Het Parool lezen dat projectontwikkelaars, bouwers, makelaars en architecten de aantrekkelijkste nieuwbouwwoningen voor zichzelf of voor hun relaties reserveren. Helaas is dit geen nieuws. In oktober 2001 verscheen er ook een rapport van de Vereniging Eigen Huis: “Wie het dichtst het bij vuur zit, verwarmt zich het best.” Uit dit onderzoek bleek dat dit fenomeen zich niet alleen in Amsterdam voordoet, maar dat het breed is Nederland is verspreid.

De PvdA-fractie vindt dit fenomeen ongewenst, omdat het een vorm van vriendjespolitiek is en veel weg heeft van het “smeer- en verteer” in de bouwwereld, waarvan wij nu juist afwillen. Bovendien belemmert het de consument in zijn keuzevrijheid, omdat in de nieuwbouwprojecten de mooiste woningen al onderhands zijn verkocht Tegen die achtergrond stel ik de volgende vragen.

1. Vindt de minister het bevoordelen van relaties bij het aanbieden van de aantrekkelijkste koopwoningen een goed voorbeeld van de cultuuromslag die iedereen in de bouw zo nodig vindt?
2. Deelt de minister de mening van de directeur van de Amsterdamse Woningbouwvereniging dat het oneerlijk is medewerkers en relaties een voorkeursbehandeling te geven? Of deelt de minister de mening van een directeur van een andere woningbouwvereniging in Amsterdam, de voorzitter van de Federatie van Woningbouwcorporaties, die zegt dat het juist het goede recht is van woningcorporaties dit te doen? Het zou volgens hem onderdeel moeten uitmaken van de secundaire arbeidsvoorwaarden.
3. Welke maatregelen heeft de regering naar aanleiding van het rapport van de Vereniging Eigen Huis genomen om vriendjespolitiek bij de toekenning van een nieuwe woning door ambtenaren, projectontwikkelaars, corporaties en andere betrokkenen te voorkomen?
4. Is de minister bereid afspraken te maken met corporaties, projectontwikkelaars, bouwers en makelaars om aan dit soort praktijken een einde

Depla

te maken en zo nee, waarom vindt zij dit niet nodig?

5. Kent de minister de voorstellen van de Vereniging Eigen Huis om aan deze praktijken een einde te maken? Wat is haar oordeel over deze voorstellen?

□

Minister **Dekker**: Voorzitter. De eerste vraag is of ik het bevoordelen van relaties bij het aanbieden van de aantrekkelijkste koopwoningen een goed voorbeeld vind van de cultuuromslag. Nee, dat vind ik niet.

Er zijn twee meningen van Amsterdamse woningcorporaties. De één is dat men het oneerlijk vindt, en de ander dat het een goed recht is. Uitgangspunt daarbij is het volgende. Als in een gemeente een huisvestingsverordening is afgegeven, op basis waarvan een woningverdelingsystematiek is opgesteld, is dat het eerste dat aan de orde behoort te zijn. Die verantwoordelijkheid ligt heel nadrukkelijk bij de gemeenten. Het is belangrijk dat dat gebeurt, zeker in een schaarse woningmarkt. Als dat aan de orde is, maar niet wordt nageleefd, is het natuurlijk oneerlijk. Als een corporatie zou willen dat dit normaal is, behoort dat natuurlijk te worden afgesproken. Stel dat een corporatie een aantal woningen wil toekennen aan medewerkers, dan moet dat van tevoren worden afgesproken, en worden verduidelijkt. Dat kan natuurlijk nooit gebeuren met het passeren van de huisvestingsverordening.

Welke maatregelen heeft de regering genomen naar aanleiding van het rapport van de VEH? Ik moet daar het antwoord op schuldig blijven, ik zal dat laten nagaan.

Ben ik bereid om afspraken te maken met corporaties? Ik wil dan eerst nagaan, wat we wel hebben gedaan op basis van het rapport van de VEH uit 2001. Ik spreek de gemeenten vooral aan op het maken van een huisvestingsverordening, waarmee de woonruimteverdeling wordt geregeld.

Vraag 5 slaat terug op vraag 3. Ik zal de heer Depla daar schriftelijk op antwoorden.

De heer **Depla** (PvdA): Voorzitter. U maakt het probleem een stuk kleiner, door het te beperken tot corporaties en strijdigheid met de huisvestingsverordening. Maar het gaat ook om

projectontwikkelaars, makelaars en architecten, en om vrijesectorwoningen. Ook in zo'n situatie is het misschien juridisch wel geoorloofd, maar ten opzichte van de gewone consument die een woning op een schaars stukje grond wil kopen en daardoor niet in de gelegenheid is, is dat ongewenst. Ik vraag de minister daarin helder stelling te nemen. Verder kan ik constateren dat er met het rapport van vier jaar geleden niets is gebeurd. Immers, anders had het departement van de minister geweten dat er wat gedaan was. Natuurlijk moeten de gemeenten het deels doen, maar de minister kan op landelijk niveau wel degelijk met de betrokkenen rond de tafel gaan zitten, om aan te geven dat zij deze praktijken niet fair vindt voor consumenten. Als dit niet werkt, kan in de grondexploitatievergunning een kapstokje worden opgenomen, waardoor gemeenten die dat niet willen kunnen worden aangepakt.

Minister **Dekker**: Het is terecht dat de heer Depla mij wijst op de verbreding. Hij heeft inderdaad niet alleen gesproken over de corporaties. Ook als het gaat over de projectontwikkelaars en in het geval dat er andere afspraken zijn gemaakt, heb ik de mening die ik zojuist heb verwoord. In de eerste plaats voldoet het niet aan het thema van de cultuuromslag. In de tweede plaats past dit natuurlijk niet, zeker niet in het geval dat consumenten er belang bij hebben dat de keuzemogelijkheid zo groot mogelijk moet zijn. Dat is ook de doelstelling van mijn beleid.

De heer Depla spreekt mij aan op hetgeen mij bekend had moeten zijn. Ik kan op dit moment echter niet reageren op het rapport van de Vereniging Eigen Huis. Daarover zal ik de Kamer schriftelijk informeren, al heb ik daarvan nu nog geen duidelijk beeld.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): De minister zegt dat het te maken heeft met het toewijzen van huizen. Het genoemde voorbeeld heeft betrekking op koopwoningen. Dat is vaak lastiger, want dat valt daar niet onder. Het is naar mijn idee echter niet de bedoeling dat er wordt toegewezen op basis van vriendjespolitiek. Daarover dienen naar mijn oordeel duidelijke afspraken te worden gemaakt, vooral in de grote steden waar de druk op de woningmarkt uitermate groot is. Is de

minister bereid om dat nader te onderzoeken en na te gaan of het mogelijk is daarover goede afspraken te maken met de corporaties in de grote steden?

Een ander punt is dat wordt nagegaan of het mogelijk is op het punt van de woningtoewijzing voorrang te geven aan bijvoorbeeld verpleegkundigen, brandweerlieden en -vrouwen, onderwijzers enzovoort die naar de Randstad gaan om vacatures in te vullen. Dat lijkt mij een goede zaak.

Minister **Dekker**: Mevrouw Van Gent heeft gelijk als zij zegt dat het niet goed is om zich met vriendjespolitiek bezig te houden.

Het andere punt dat mevrouw Van Gent heeft genoemd, is de noodzaak van personele invulling. Men zou in dat geval willen dat er een mogelijkheid is om voorrangregelingen te maken op grond van het personeelstekort in een bepaalde sector. Naar mijn idee wordt daarvoor geen algemene regeling opgesteld. Dat zou ik overigens ook niet willen. Dat heeft namelijk ook te maken met de situatie in dat specifieke segment van de arbeidsmarkt. Het is belangrijk om daarover met de desbetreffende gemeenten afspraken te maken, maar daarvoor is het wel noodzakelijk dat goed kan worden aangegeven wat de reden is. Als men dat niet kan, heeft men de schijn tegen.

Mevrouw **Veenendaal** (VVD): Ik spreek ook uit dat het niet goed is om zich met vriendjespolitiek bezig te houden. In dit geval verkopen particulieren echter eveneens woningen. Er zijn ook woningen die al een aantal jaren oud zijn en naar makelaars gaan. Het komt voor dat de een tegen de ander zegt dat hij weet dat iemand een woning zoekt. Is dat dan ook vriendjespolitiek? Ik vind dat een lastige kwestie.

In het krantenartikel waarnaar de heer Depla heeft verwezen, is ook een reactie gevraagd van Duco Stadig, de wethouder van de gemeente Amsterdam. Hij is van mening dat hierin geen verandering moet komen. Hoe kan de heer Depla dat verklaren?

Minister **Dekker**: Het komt inderdaad voor dat iemand heeft gehoord dat een bepaalde persoon een woning wil kopen of dat particulieren onderling woningen

Dekker

verkopen. Dat valt naar mijn idee niet onder vriendjespolitiek. Onder vriendjespolitiek versta ik dat diegenen die in jouw circuit zitten worden bevoordeeld zonder dat daarvoor een verklaring kan worden gegeven.

De heer **Depla** (PvdA): Voorzitter. De vraag van mevrouw Veenendaal is niet zo ingewikkeld. Ik had mij zeker niet aangemeld voor het stellen van deze vragen als ik stond te juichen over deze praktijken. Het mag duidelijk zijn dat ik een andere opvatting huldig dan onze wethouder in Amsterdam. Ik veronderstel dat men het ook in de partij van mevrouw Veenendaal niet altijd per definitie met elkaar eens is.

Mevrouw **Van Velzen** (SP): Voorzitter. De woningbouwcorporaties hebben maatschappelijk kapitaal vergaard. Met dat geld worden huizen gebouwd en nu blijkt dat die woningen in het ons-kent-onscircuit worden verdeeld. De minister zegt terecht dat dit niet past, maar waarom zegt zij niet toe dat zij zodanige afspraken met de corporaties zal maken dat dit niet meer zal voorkomen?

Minister **Dekker**: Dit is een punt dat in het normale bestuurlijk overleg met Aedes aan de orde komt. Deze vragen gaan over een artikel dat zich richt op de praktijken in een stad. Ik wil het niet uitsluitend over voorbeelden hebben. Ik zal dit aankaarten bij Aedes en deze koepel moet ervoor zorgen dat haar leden dit oppakken. De uitspraken die ik nu doe, zijn al sturend voor de corporaties.

De heer **Hermans** (LPF): Voorzitter. Wil de minister in haar schriftelijke reactie op het rapport ook aangeven welke instrumenten zij heeft om de vriendjespolitiek te bestrijden? Die informatie hebben wij nodig om hier te zijner tijd een structurele discussie over te kunnen voeren.

Minister **Dekker**: Het lijkt mij goed om aan te geven wat een overheid – en in dit geval een gemeente – voor mogelijkheden heeft ten aanzien van de woonruimteverdeling, zowel bij dure als goedkopere koopwoningen. Dit wordt betrokken bij de reactie op het rapport van de Vereniging Eigen Huis.

Mevrouw **Koşer-Kaya** (D66): Kan de Kamer dit rapport op korte termijn ontvangen? Het kan natuurlijk niet dat corporaties, die in hun statuten hebben staan dat zij sociaal verantwoord dienen te ondernemen, hiermee weggomen.

Minister **Dekker**: Ik stel mij voor dat ik het rapport, inclusief mijn commentaar erop, na het reces aan de Kamer stuur.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Een aantal leden heeft zich voor de regeling gemeld. Het woord is aan mevrouw Van der Laan. Ik zie haar op dit moment niet en dat scheelt ons een debat. Dan is het woord aan mevrouw Kant. Ik zie haar ook niet en dat scheelt ons een VAO.

Het woord is aan mevrouw Timmer.

Mevrouw **Timmer** (PvdA): Voorzitter. Ik verzoek u, het VAO internationale kinderontvoeringen nog voor deze week op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen. Tevens verzoek ik u om aan de minister te vragen, de Kamer voor dit VAO de schriftelijke antwoorden en eventueel nog een brief te sturen. Het lijkt mij goed om ook de minister van Buitenlandse Zaken hiervoor uit te nodigen. Hij was niet bij het AO aanwezig, maar is uiteraard wel betrokken bij het onderwerp.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder naar de minister van Justitie en de minister van Buitenlandse Zaken.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Smilde.

Mevrouw **Smilde** (CDA): Voorzitter. Mede namens de fractie van de PvdA verzoek ik u om het verslag van het schriftelijk overleg met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de ontheffing van de sollicitatieplicht van mensen van 57,5 jaar en ouder voor deze week op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen.

De **voorzitter**: Ik stel voor, aan dit verzoek te voldoen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Hofstra.

De heer **Hofstra** (VVD): Voorzitter. Mede namens de fractie van het CDA verzoek ik u om de eerste twee punten van de stemmingslijst voor hedenmiddag door te schuiven naar de volgende stemmingen, waarschijnlijk naar donderdag.

De **voorzitter**: Ik stel voor aan dit verzoek te voldoen. Ik doe wel een wijzigingsvoorstel, en dat is om het woordje "waarschijnlijk" te schrappen. Donderdag vinden immers de laatste stemmingen plaats voor het zomerreces. Het gaat over de commissie-Duivesteijn en ik wil de stemmingen niet over het reces heen tillen.

De heer **Hofstra** (VVD): Dit misverstand wil ik graag wegnemen. Als u besluit om ook morgen te stemmen, mag het ook morgen, maar uiterlijk donderdag.

De **voorzitter**: Dan zijn wij het met elkaar eens. Zoals ik het nu zie, zullen morgen, woensdag, geen stemmingen plaatsvinden.

Overeenkomstig het voorstel van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Haverkamp.

De heer **Haverkamp** (CDA): Voorzitter. Ik heb een verzoek aangaande de wijziging van de Wet luchtvaart inzake de exploitatie van de Luchthaven Schiphol. Ik heb een gewijzigd amendement ingediend en ik verzoek u, het mogelijk te maken hierover donderdag te stemmen.

De heer **Duivesteijn** (PvdA): Ik heb het gewijzigd amendement gezien. Dat is voor mij aanleiding om een amendement in te dienen. Ik wil de Kamer in feite verzoeken om uitstel. Vandaag is een nota uitgekomen over werken aan de toekomst van Schiphol, met daarin de visies van de NV Luchthaven Schiphol en andere partijen. Die visies kunnen vergaande consequenties hebben voor dit wetsvoorstel. Ik opteer daarom voor uitstel. Het is in ieder